

BĚH ZA ŠŤASTNÝ KONEC

Teribear rozhybe Prahu letos již po páté. Každým kilometrem mohou lidé přispět pomoci změnit situaci vybranému člověku. Stojí to za to.

TEXT: VLAĐKA ŠUMBEROVÁ

Je to snadné. Koupíte si čip a proběhnete se nebo projdete po vyznačené zhruba 1, 5 km dlouhé trase v parku na vrchu Vítkov v Praze u Národního památníku. Kdykoli a kolikrát chcete od 5. do 14. září. Třeba ranní oklikou do práce, na výlet, odpolední trénink nebo večerní rande. Za každý kilometr, který čip zaznamená na vaše elektronické konto, věnují partneři akce 30 Kč na podporu vámi zvolené osoby. Vezmete-li s sebou na tento happening doprovázený v pátek hudební akcí své nebo sousedovic hyperaktivní potomky, budete lámat rekordy a ještě pro dobrou věc.

Nadace Terezy Maxové už dlouho nepodporuje jen děti z kojeneckých ústavů. Kromě pomoci těm nejmladším, ať už najít nový domov nebo se do původního vrátit, případně mít hezčí vzpomínky a zážitky z dětství v ústavní péči, se snaží zaměřit i na ohrožené těhotné nastávající matky, ženy v azylových domech a rodiny v nouzi. A v neposlední řadě se snaží dát šanci na kvalitní vzdělání a důstojný start do života mladým lidem, kteří v dětském domově vyrostli. Že to má smysl ukazuje příběh sourozenců Mikulových z Kroměříže.

BEZ RODIČŮ ZA ODMĚNU

Do dětského domova je přivedla špatná péče matky. „Bylo mi asi osm a půl,“ začíná vyprávět dnes třidvacetiletá Kristýna Mikulová, třetí celkem z pěti dětí, na které matka zůstala sama. „Když jsme byli malí, tak to nebylo úplně

ideální. Máma neměla moc peněz, protože byla stále na mateřské, měla zdravotní i psychické potíže a protože se to nepodchytilo včas, tak se to dostalo do takové fáze, že nás kolikrát bila, nedávala nám jíst, neměla jsem ve škole na zaplacení učebnic...“ vzpomíná Kristýna. Protože v té době chodila do jiné školy než ostatní sourozenci, pravidelně se cestou do ní zastavovala u matčiny tety, kde dostala snídaní. „Teta se ptala, co doma. Já jsem jí vyprávěla, ona si to psala a pak už usoudila, že je toho moc a šla

na policii a následně nás sociálka mámě díky ní odebrala.“

Spojení „díky ní“ je zde skutečně na místě. Děti to braly jako změnu k lepšímu ve svém životě. „Když jsem přišla do domova, byla jsem úplně nejšťastnější. Byl klid, pohoda, měla jsem hezký pokojík, nějaké hračky. To jsem doma neměla, takže jsem si řekla: konečně!“ vybavuje si příchod do dětského domova nejstarší sedmadvacetiletá Denisa. Druhorozená Natálie, které je dnes pětadvacet, míní, že nebylo tak

těžké se se situací vyrovnat, protože byli čtyři, drželi spolu a věnovali se jim tety a strejdivé.

„Nevzpomínám si, že bych brečela, že nejsem s mamkou. Možná to bylo dáno i tím, že i když jsme s ní žili, tak po škole a školce nás pořád posílala ven si hrát. Takže my jsme byli zvyklí spolu jako sourozenci a možná nám to ani nepřišlo, když jsme společně přešli jinam. Řekli jsme si: Super, víc děcek,“ dodává Kristýna.

Nejmladšího, tehdy předškoláka, Matěje si matka vyžádala od sociálky na nějakou dobu

zpět, ale holky bojovaly o to, aby byl v domově s nimi, což se nakonec stalo. Po letech se jim narodila ještě jedna sestra, která je v současnosti v péstounské péči, ale s ostatními sourozenci se vidá. Občas se všichni setkají i s mámou. Celou situaci dcery popisují bez emocí a s nadhledem. „Máma by potřebovala podporu, aby to zvládla, ale bohužel má kolem sebe lidi, kteří jí nepomůžou,“ míní Denisa, „Žije takový jednoduchý život, je závislá na dávkách od státu, říká, že kvůli zdravotním problémům nemůže pracovat, je nešťastná, brečí, je jí zpětně všechno

RODINNÁ SEŠLOST

TEREZA MAXOVÁ NENÍ JEN PATRONKOU AKCE TERIBEAR, OSOBNĚ SEM PŘÍCHÁZÍ I SE SVÝM ŠIROKÝM PŘÍBUZENSTVEM

BUDETE K VIDĚNÍ V ZÁŘÍ NA VÍTKOVĚ?

Určitě. Každý rok se účastním aktivně nejen příprav, ale i samotné akce, kde se zapojují i mé děti a maminka, pomáhá bratr. Do Prahy se sjíždí i bratrance a sestřenice, a tak spojím příjemné s užitečným. Ale přiznám se, že spoléhám na to, že není nutné běhat. Jakmile totiž popoběhnu, vybaví se mi dril na sportovní škole v Ústí nad Labem a slova trenéra „makej makej“ a mám husí kůži.

CO MÁTE NA ATMOSFÉRE AKCE NEJRADEJÍ?

To jde těžko popsat, to se musí zažít. Ale moc se mi líbí, že na trati potkáte devadesátiletou babičku, pejskaře, maminky s kočárky, začínající běžce či maratonce – všichni jsou spojení jednou věcí, pomoc těm, kteří to nejvíce potřebují.

JE NĚJAKÝ MOMENT, KTERÝ SI PŘI BĚHU KAŽDOROČNĚ VYBAVÍTE?

Různá setkání na trati. Těším se na děti z dětských domovů, se kterými si můžu popovídat, nebo na pana Krče, ultramaratonce, který se akce každý rok účastní a je už s ní neodmyslitelně spojený, i na shledání s devadesátiletou paní, která byla čtvrtá na olympiádě v Melbourne v padesátých letech a dodnes je ve skvělé kondici. Minulý rok mě potěšilo, když jsem strávila čas s klučinou z péstounské rodiny, který absolvoval trať o berlích. Je skvělé, že i ti, kterým pomáháme, přijdou pak sami pomoci.

JAK STANOVUJETE, PRO KOHO SE POBĚŽÍ?

Vybrali jsme deset příběhů z oblastí, kde Nadace pomáhá, jako je například pomoc matkám v azylových domech, dětem, které jsou týrané, dětem z dětských domovů se vzděláním nebo dětem z péstounské péče. Sbíráme vždy konkrétní příběhy, na které putuje výtěžek akce. Každý rok pak děláme vyúčtování do poslední koruny, kde si každý může přečíst, komu bylo pomoci.

OD TĚ DOBY, CO JSTE NADACI ZALOŽILA DÍKY JEJÍ PODPOŘE VYROSTLA CELÁ GENERACE DĚTÍ. SLEDUJETE JEJICH PŘÍBĚHY DÁL?

Po pravdě to je vždy pro mě tou nejlepší odměnou. Setkat se dnes už s dospělými, které jsme znali jako děti, a kteří hrdě stojí na vlastních nohou... a vnímat, že naše pomoc přišla ve správný moment a v jejich životě nastala změna k lepšímu. Snažíme se, aby co nejméně dětí vyrůstalo bez rodičů a aby nekončili v ústavní péči.

lito, ale když nás vidí, tak z nás má radost. Nešli jsme do dětského domova z tak hrozné rodiny, známe mnohem horší případy, ale kdybychom s ní zůstali, asi bych moc nedopadla co se týká vzdělání, přátel i myšlení,“ hodnotí Denisa pragmaticky a Kristýna se přidává: „Můžu studovat, věnovat se tomu, co mě baví, a jít si za svými sny. Což by se nejspíš nestalo, kdybych stále žila s matkou.“ Všichni sourozenci dělají to, co jejich vrstevníci vyrůstající v rodinách – studují, cestují, baví se s přáteli, ale nebytí podpory nadace, jejich život by byl zcela jiný.

ŠKOLA NADE VŠE

Sourozenci Mikulovi měli jasnou prioritu od dětství – vzdělání. Pozorovali, vyptávali se, nechali se inspirovat příběhy svých pečovatелů, kteří se v dětském domově střídali. Pochopili, že to je cesta k lepšímu životu. Sestry teď promují jedna za druhou a nejmladší bratr Matěj nastupuje na vysokou školu na podzim. Výchova k samostatnosti však v jejich případě byla docela drsná. „Když jsem byla malá, tak jsem věděla, že taťka mi nepomůže, mamka taky ne, a že si musím pomoci sama a že se musím spolehnout na sebe. Věděla jsem, že nemám oporu, ale to byl můj hnací motor,“ popisuje Denisa. Právě ona se jako první dozvěděla, že na pokračující studia dětem z dětských domovů přispívá Nadace Terezy Maxové. S tím jak to funguje ji seznámil sportovní trenér Radek Laci, který sám ústavní péčí prošel a prostřednictvím spolku Vteřina poté se snaží mladým s podobným osudem pomáhat. „Ze začátku mi to bylo trapné, že by mě měl někdo podporovat, ale nakonec jsem si uvědomila, že na tom nic není. Musela jsem udělat ten první krok, oslovit nadaci, kde byli velmi ochotní a všechno mi vysvětlili a navedli mě,“ vypráví Denisa s magisterským titulem ze soukromé

Tři mušketyřky s bratrem. Zleva druhorozená Natália (25) končí vysokou školu, mladší sestra Kristýna (23) bude pokračovat v magisterském studiu, bratra Matěje (19) studium na vysoké škole teprve čeká a nejstarší Denisa (27) aspiruje na doktorát.

Newton College v Brně. „Dětský domov je časově omezený. Když nestudujeme, domov musíme opustit, takže naše, nebo určité moje taktika byla studovat, dokud se dá,“ dodává dívka, která se díky pomoci nadace osamostatnila a nyní pokračuje v doktorském studiu na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Kromě toho si také v Kroměříži založila živnost a vyrábí bezpečkové dory z oříšků a ovoce pod značkou Deniraw. Rozvází je do kaváren, na oslavy, farmářské trhy a festivaly po Zlínském kraji a chystá se expandovat dál. Vždycky toužila podnikat, dělat něco sama

na sebe. Svým způsobem je vlastně ráda, že tím, že vyrůstala v dětském domově, jí nikdo nenalajnoval, co má studovat a čím se zabývat, nikdo ji do ničeho netlačil a mohla si život zařídit skutečně podle svého. Tomu se říká dívat se na svou negativní situaci pozitivně.

Druhorozená Natália vychodila gymnázium a dodělává magisterský titul. „Kdyby mi to někdo dřív řekl, nevěřila bych mu,“ přiznává. Odchodu z dětského domova se bála. „Měla jsem strach, jestli najdu dobrou práci, byt a všechno zvládnou. Během studia jsem chodila na brigády,

abych si našetřila, ale i tak jsem byla opravdu ve stresu. Naštěstí jsem na to nebyla sama. Stála při mně nadace, spousta hodných lidí, vychovatelé a sourozenci. Bez takové podpory bych nevystudovala, chyběly by mi zážitky a ani bych se neměla tak, jak se mám dnes. Vždycky jsem chtěla, aby moje děti dostaly to, co já ne, a teď už si věřím, že jim to dokážu dát,“ míní Natálka.

NA STARTOVNÍ ČÁŘE

Všechny sestry se shodnou, že i když nemají z rodiny ukotvené vzory, po zkušenostech, kdy viděly extrém, jak to doma vypadat nemá, mají celkem jasnou představu, jak jednou budou vychovávat vlastní děti. „Můj přítel není z dětského domova a když jsme spolu začínali, tak jsem vnímala rozdíly, co já jsem zažívala a jak to funguje u nich doma. Hodně jsem si svoje vzorce předělávala a velmi mi to pomohlo. On má úžasnou rodinu plnou lásky,“ srovnává Denisa.

Třetí v řadě Kristýna má přítele z ciziny. Přestože i on se stará sám o sebe od sedmnácti let, překvapuje ho, že ho Kristýna nikdy nepožádá o pomoc a všechno zvládá sama. Samostatná byla odjakživa, tak jí to ani nenapadne, není na to zvyklá. Po vzoru svých sester ale o podporu požádala v případě nadace. Díky ní úspěšně ukončila bakalářské studium, vycestovala na jazykový kurz do Anglie a nyní bude pokračovat v magisterském studiu na ekonomické škole v Praze.

Denisa Mikulová stojí na vlastních nohou. Pod značkou Deniraw připravuje přirozeně bezpečkové dory z oříšků a ovoce.

Že je vzdělání důležité, si v dětském domově uvědomují mnozí teenageri, přesto odtud mnohdy chtějí odejít co nejdřív. Často ústav vnímají jako vězení, kde se musí dodržovat pravidla a ze kterého se potřebují co nejdříve dostat.

Problém je, že když v osmnácti vyrazí za svobodou, najednou je před nimi jen prázdno. Nemají žádné zázemí, nemají se kam vrátit, mnohdy ani nevědí, co si musí vyřídit na úřadech, jak se objednat k lékaři, a chybí jim podpora – nejen materiální. „Kolikrát v osmnácti nemají dokončenou střední školu a odchází. Cítí se v dětském domově, kde mají ubytování, jídlo a pomoc svázaní a chtějí pryč, až pak si uvědomí, že nemají nic zajištěného, nemají se na koho obrátit, všechno je jen na nich a na spoustu situací nejsou připraveni. Je to najednou náraz. Sem tam se start povede, ale moc ne,“ říká Kristýna. Její sestra Natálie vidí řešení v tom, že by se svěřenci měli už od patnácti učit hospodařit sami. „Dávala bych dětem prostředky na jídlo, kosmetiku a oblečení, aby se naučili s tím vyjít. Dále bych je nechala spoustu věcí zařizovat samostatně. Pořád na někoho spoléhají a když se pak mají starat o sebe bez pomoci tet a strejdů, neumí to,“ konstatuje.

Sourozenci Mikulovi neměli to štěstí vyrůstat ve fungující rodině. S handicapem se však dokázali velmi dobře vypořádat a do života vyrazili vyzrálejší a možná uvědomělejší, než mnozí jejich vrstevníci. K tomu jim pomohli i ti, kteří se běhu Teribear v minulosti zúčastnili a přispěli na podporu jejich či jiných podobných příběhů. Příběhů, které nezačali nejlíp, ale přesto mohou mít dobrý konec.

vladimira.sumberova@mfdnes.cz

INZERCE ▼

1/3

1/2